

Geregisseerde uiergezondheid

Strak protocol en maandelijks dierenartsadvies zorgen voor verbetering uiergezondheid

Hoogcelgetalkoeien in een aparte groep, nieuwe attentiekoeien snel behandelen en een maandelijks overleg met de dierenarts. Deze maatregelen maken deel uit van het protocol waarmee volgens Pfizer de uiergezondheid doeltreffend te verbeteren is.

Een gele ordner ligt pontificaal op tafel. 'Dit is hem, hier draait het om.' Mariëlle van Erp, assistent-projectmanager van de firma Pfizer tikt met haar vingers op de map. 'Als je het aantal nieuwe celgetalkoeien met een attentie op het MPR-formulier in deze map moet noteren, ga je van die koeien balen. Je wordt met je neus op de feiten gedrukt.'

Mariëlle van Erp is samen met Henk Markerink, senior supportmanager rund en uiergezondheid bij Pfizer, verantwoordelijk voor het project 'Practici en Pfizer samen de boer op'. In dit project wil de firma aantonen dat een protocollaire aanpak van uiergezondheid van dierenarts en veehouder resultaat oplevert. Met andere woorden: door een goede administratie en een maandelijks adviesoverleg tussen veehouder en dierenarts over de uiergezondheidsaanpak kunnen celgetal en mastitisproblemen sterk afnemen. De streefwaarden die volgens de diergeneesmiddelenproducent via het strakke protocol zijn te realiseren, klinken ambitieus: een tankcelgetal lager dan 150.000 en op het MPR-formulier minder dan tien

procent bestaande en vijf procent nieuwe attentiedieren.

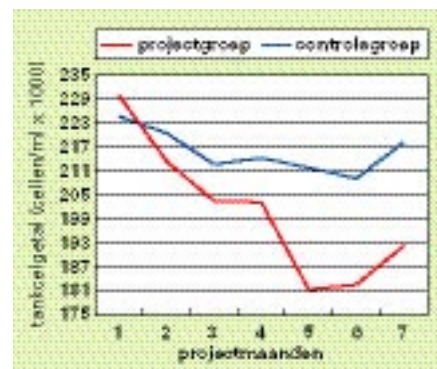
Het project duurt 14 maanden, een periode waarin normaal gesproken een koe minstens één maal gekalfd heeft, maar de resultaten van een tussentijdse rapportage vormen voor de projectleiders al genoeg reden tot enthousiasme. Markerink: 'Door een gestructureerde aanpak haal je meer geld uit medicijnen.'

Maandelijks evaluatie

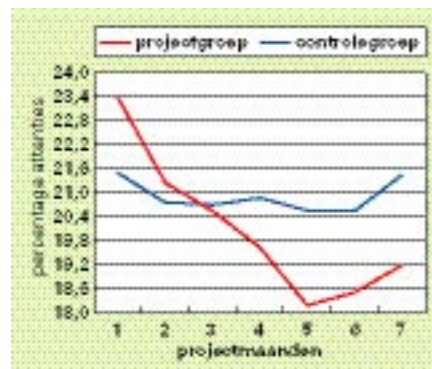
Aan het project doen 210 Nederlandse melkveebedrijven mee, verbonden aan 54 dierenartspraktijken (DAP). 'De dierenarts hebben de bedrijven geselecteerd, de bedrijven hoeven geen afspiegeling te zijn van de Nederlandse melkveehouderij', aldus Van Erp.

De gele map bevat zes formulieren. Daaronder zijn het maandelijks evaluatieformulier en een registratieformulier voor de behandelingen bij mastitis of droogzetten. 'Belangrijk zijn de resultaten na de behandeling. Is het celgetal daadwerkelijk gezakt? Dat resultaat kun je van het MPR-formulier overnemen en invullen.'

Figuur 1 – Gemiddeld tankcelgetal projectbedrijven en controlebedrijven

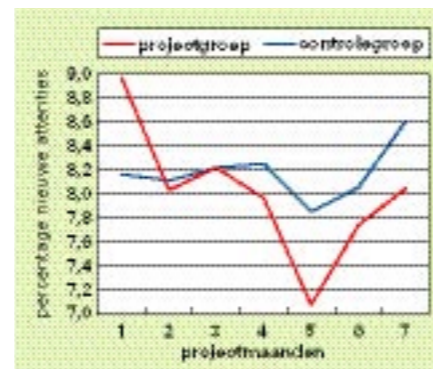
Figuur 2 – Gemiddeld percentage attenties projectbedrijven en controlebedrijven

In de gele map moet ook het celgetal genoteerd worden van koeien die droog gaan en net gekalfd hebben. 'Een nieuwe attentiekoe is een koe met meer dan 250.000 cellen of een vaars met meer dan 150.000 cellen. In overleg met de dierenarts kun je die bij de eerste attentie behandelen. Door inzichtelijk te maken welke koeien die grens overschrijden, haal je het actiemoment, het moment van handelen, naar voren. Daarin zit de winst.'

Naast het maandelijks adviesgesprek met de dierenarts en het bijhouden van

Figuur 3 – Gemiddeld percentage nieuwe attenties projectbedrijven en controlebedrijven

de uiergezondheidsadministratie stelde Pfizer als protocolvoorwaarde dat koeien met een hoog celgetal als laatste gemolken moeten worden. 'Dat is praktisch vaak lastig, maar het is echt de belangrijkste handeling om resultaat te boeken op het gebied van uiergezondheid. Bacteriën die mastitis verwekken, worden met name in de melkput overgedragen', aldus Markerink.

Samen met Markerink bezocht Van Erp alle bedrijven en dierenartsen en spoorde hen aan om de gegevens in de gele map te blijven noteren. 'Een goede interactie tussen dierenarts en veehouder is belangrijk. De dierenarts moet zijn kennis en kunde vermarkten, terwijl de veehouder moet beseffen dat het maandelijks uur met de dierenarts aan de keukentafel niet alleen geld kost, maar juist financieel voordeel oplevert.'

Hapklare brokken

Van Erp inventariseerde na zeven maanden de eerste resultaten. Ze vergeleek de cijfers met een controlegroep van soortgelijke Nederlandse bedrijven. 'De resultaten in geld uitgedrukt zijn pas aan het eind van het project bekend, maar na ze-

Teun Mooiweer: 'Veehouders steeds fanatieker'

Bedrijfsleider Hans van Eerde uit Balkbrug kampte bij de vaarzen met problemen met uierontsteking toen hij met zijn dierenarts Teun Mooiweer startte met het Pfizer-project. 'We hebben eerst een groep koeien met een hoog celgetal gemaakt, zodat die als laatste gemolken kunnen worden', legt Mooiweer uit.

Van Eerde startte daarnaast met een strengere boxhygiëne en bespreekt nog maandelijks met Mooiweer de uiergezondheid via het MPR-formulier. 'Nieuwe attentiekoeien pak ik meteen hard aan', aldus Van Eerde, die koeien zowel via de uier als via een insputing in de nek behandelt.

Het gemiddelde celgetal van de veestapel liep in een jaar terug van ruim 300.000 naar een gemiddelde van 130.000 van de laatste maanden, zonder dat Van Eerde extreme handelingen verrichtte of hoogcelgetalkoeien verkocht. De extra administratie in de gele map ervaart Van Eerde niet als een probleem. Hij wordt er juist fanatieker door. 'We melken 65 koeien, waarvan ik er 12 houd in de groep met hoog celgetal. Dat zijn koeien met meer dan 200.000 cellen. Voor mij heeft een gezonde koe

ven maanden zagen we al dat het celgetal op 58,9 procent van de bedrijven was gedaald en dat het percentage attenties op 66,9 procent van de bedrijven daalde.' (Zie figuur 1 en 2). Ook het aantal nieuwe attenties daalde (figuur 3), maar net als in de andere figuren lijkt na vijf maanden een stijging zichtbaar. 'Veehouders zien resultaten en ervaren dat als voldoende, waarna de aandacht wegzakt. Door ons bezoek en de aandring om het protocol te blijven volgen, hopen we ze opnieuw te prikkelen.'

Van Erp zag ook de 305-dagenproductie, de netto-opbrengst en de bedrijfsstandaardkoe (BSK) stijgen bij deelnemende bedrijven. 'De resultaten kunnen nog beter. Als bij zestig procent het celgetal

Hans van Eerde en Teun Mooiweer: 'Celgetal van 30.000 naar 130.000 cellen'

minder dan 100.000 cellen in de melk.' Mooiweer hoort het met genoeg aan. 'Als veehouders eenmaal weten hoe de aanpak werkt, worden ze steeds enthousiaster en is de maandelijks begeleiding eerder een formaliteit dan een must.'

daalt, betekent dat dat er nog veertig procent is waar het niet gebeurt. De voorlopig trend is in elk geval positief. We hopen dat we aan het eind van het project statistisch onderbouwde cijfers kunnen presenteren die bewijzen dat een protocollaire aanpak werkt.' Markerink vult aan: 'Door de administratie als veehouder zelf bij te houden, maak je de gegevens inzichtelijk en begrijpelijk. We doen feitelijk niets nieuws, maar zorgen ervoor dat relevante gegevens in hapklare brokken bij de veehouder komen.'

Jaap van der Knaap